

Кияшко А.Ю., студент

Бреус С.В., к.е.н., доц.

Київський національний університет технологій та дизайну

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ СОЦІАЛЬНО НЕЗАХИЩЕНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ ДО ЯКІСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Однією з характеристик розвинутої держави є соціальне благополуччя тих категорій населення, які потребують особливої уваги та піклування. Безперечно, вагому частину з них становлять люди з особливими потребами, інваліди. Як свідчить статистика Міністерства охорони здоров'я, в Україні проживає понад 2,5 млн інвалідів, 60 % з них становлять інваліди від загальних захворювань, 15 % – інваліди війни, 10 % – інваліди з дитинства та діти-інваліди до 16 років і 3 % – інваліди чорнобильці [1].

Аналіз інвалідності в контексті освіти дозволяє по-новому розглянути проблему соціальної нерівності.

Доступність університетської освіти в сучасному світі, безперечно, пов'язана із Болонським процесом. Викладання з урахуванням вимог Болонського процесу передбачає істотне збільшення і перехід на якісно новий рівень самостійної роботи студента [3].

На сьогоднішній день зростає значення інформальної освіти для соціально незахищених груп населення (особливо це стосується інвалідів, людей похилого віку та ін.). Уміння самостійно користуватися різними джерелами знань як традиційними, так і інноваційними, в умовах, коли підвищується роль віртуальної реальності, Інтернету, сфера інформальної освіти розширюється і не може не впливати на спрямованість, зміст і якість формальної і неформальної освіти [4].

Освітні інновації успішно впливають на комплекс соціально-економічних проблем, перш за все, на викорінювання безробіття, злочинності і так далі. Сучасні засоби телекомунікації дозволяють розробити ефективні навчальні

технології, що значно підвищує якість і доступність освіти. За допомогою онлайн навчання можна забезпечити якісною освітою широку аудиторію людей, надати можливість здобувати знання тим, хто не може якісно вчитися в селах, маленьких містах, за рахунок меценатів можна забезпечити навчання для дитячих будинків та інших соціально незахищених верств населення [5].

Німеччина як розвинута соціальна держава може слугувати прикладом організації системи навчання осіб з фізичними обмеженнями здоров'я. Цікавим є той факт, що німецькі фахівці вважають за необхідне професійно супроводжувати абітурієнта в питанні вибору професії та навчального закладу. Особливою формою навчання для цієї категорії студентів є заочне навчання. Воно дає змогу опанувати професію за умов недосяжності навчання на очній формі. Місце навчання, час і термін навчання при заочній формі визначають самі студенти. Кожен ВНЗ має студентський гуртожиток, де враховані потреби людей з фізичними обмеженнями здоров'я.

Франція є лідером зі створення комп'ютерних навчальних програм для людей з порушенням зору, слуху, рухової діяльності. Французькі вчені розробили надчутливі клавіші та “мишки” для частково паралізованих людей, а також для тих, хто не може користуватися клавіатурою. Для повністю нерухомих людей розроблена можливість користуватися комп'ютером за допомогою руху вії.

В системі освіти Канади переважає форма інтегрованого навчання, застосовуються спеціальні технічні засоби та індивідуальні програми. Серед студентів канадських університетів 1% становлять інваліди, в Україні – 0,4%. До речі, Канада є першою країною, яка до своєї конституції включила положення про рівні права інвалідів.

У Фінляндії на законодавчому рівні закріплена інтеграція реабілітаційної діяльності у сферу соціального захисту населення, охорони здоров'я, зайнятості, освіти, а також сформовані механізми їх співпраці. До Закону про охорону здоров'я внесені положення про адаптаційне навчання, метою якого є засвоєння всіх можливостей для соціальної інтеграції інвалідів [3].

Основними проблемами у сфері освіти є: недостатній рівень якості середньої освіти інвалідів і у зв'язку з цим проблеми із вступом у ВНЗ; під час навчання – проблеми зі здоров'ям і, як наслідок, проблеми з відвідуваннями занять; проблеми суміщення навчання та медичної реабілітації; відсутність відповідних зручностей у ВНЗ (кімнат відпочинку, спеціальних гігієнічних кімнат); недостатність спеціальних інформаційних технологій тощо [2]. Нерівність можливостей доступу до якісної вітчизняної вищої освіти є найважливішим показником економічної неефективності української системи освіти, що вимагає на державному рівні розробки низки заходів щодо покращення доступу соціально незахищених верств населення до якісної вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Ярошенко А.О. Освітні вимірювання в контексті поліпшення якості освіти [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/312/1/60.pdf>.
2. Суркова Г.П. Проблеми доступності вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/10/surkova.php>.
3. Дікова-Фаворська О.М. Освіта інвалідів: міжнародний досвід [Електронний ресурс] Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Staptp/2011_50/files/ST50_33.pdf.
4. Камарчин О.В. Витрати державного бюджету на освіту [Електронний ресурс] Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/nvntu/21_7/364_Kom.pdf.
5. Церклевич В.С. Реалізація права на отримання вищої освіти молоддю з обмеженими функціональними можливостями у зарубіжній практиці [Електронний ресурс] Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/znpkhist/2009_1/09cvsvdi.pdf.